

"Landbrug og miljøteknologi skal gå hånd i hånd i klimaomstillingen"

Landbrug Landbrug og miljøteknologi kan løfte hinanden i den nødvendige klimaomstilling: En ambitiøs omstilling af landbruget vil være med til at løfte den miljø- og klimateknologiske del af dansk erhvervsliv, og samtidig er miljø- og klimateknologi afgørende for at høste de klimagevinster, der skal levere på 70 procentsmålet i 2030. Men det kræver, at teknologiernes vej til markedet bliver mindre kompliceret, skriver Dansk Miljøteknologi i indlægget her.

\ FAGLIGT SYNSPUNKT

Mette Boye

Sekretariatschef i Dansk Miljøteknologi

Signe Sonne-Holm

Miljøpolitisk konsulent i Dansk Miljøteknologi

10.03.21

Landbruget skal som andre dele af industrien og samfundet bidrage til klimalovens målsætning om 70 procent reduktion af udledningen af klimagasser 2030. Men klima må ikke blive en isoleret dagsorden, for så går vi glip af vigtige synergieffekter. Klimatiltagene i landbruget skal derfor tænkes ind i en bredere grøn dagsorden i forhold til at sikre biodiversitet, vandmiljø, den rene luft og en cirkulær tankegang.

I Dansk Miljøteknologi er vi ambitiøse på klimaets og landbrugets vegne. Det er vi, fordi vi som brancheforening repræsenterer en række producenter af eksisterende og kommende miljø- og klimateknologier.

Generelt set er det teknologiske potentiale stort, når det gælder den grønne omstilling, og specifikt i landbrugssektoren er der udviklet mange teknologier med en dokumenteret positiv klimaeffekt, der også har sidegevinster i form af blandt andet bedre sundhed og natur – teknologier, der ikke alene understøtter et klimavenligt landbrug, men også et miljøvenligt landbrug.

Danmark som udstillingsvindue for grønt landbrug

Danmark har traditionelt set været et landbrugsland. Vi har en stor husdyrproduktion set i forhold til landets størrelse, og vi har masser af vand og sårbar natur i og omkring vores land.

For at beskytte miljøet omkring os, har vi været nødt til sideløbende at udvikle teknologiske løsninger på landbrugets negative effekter såsom udledningen af kvælstof og drivhusgasser, sekundære partikler og lugtgener. På den måde har Danmark med tiden også udmærket sig ved udviklingen af effektive miljøteknologiske landbrugsløsninger.

Vi opfordrer på det kraftigste til, at der etableres en fast støtteordning til verifikation af miljøteknologier, der kan hjælpe med at bære omkostningen. Det er i alles interesse, at nye teknologier kommer ud at virke.

Den udvikling kan vi høste fordelene af nu, hvis vi ser de teknologiske løsninger som en central medspiller i den omstilling, der efterhånden haster. At bane vejen for de miljø- og klimateknologiske landbrugsløsninger er således også en måde at fremme en sektor med et stort eksport- og beskæftigelsespotentiale.

Det gælder ikke mindst på markederne lige omkring os. Mange europæiske lande er udfordret på at nå deres reduktionsforpligtelser, og EU skal samlet reducere udledningen af klimagasser med 55 procent inden 2030. Alle leder med lys og lygte efter svar på udfordringerne, og nogle af de svar sidder vi med i Danmark.

To konkrete bud

Der findes mange gode eksempler på, hvordan dansk miljøteknologi bidrager til grøn omstilling af landbruget. Vi vil her pege på to eksempler, hvor der er behov for at rette politisk fokus.

Det ene handler om reduktion af ammoniakudledningen. Ammoniak er en skadelig gasart med meget på samvittigheden. Under iltfri forhold i jorden omdannes det til den potente klimagas lattergas. Hertil kommer, at ammoniak forårsager overgødsning af vores natur og bidrager med sundhedsskadelig luftforurening.

En reduktion i udledningen af ammoniak vil således have en bred effekt, ikke mindst på klimaet, og derfor bør ammoniakreducerende teknologier fremmes i langt højere grad, end det sker i dag.

Husdyrgødning er den vigtigste kilde til udledningen af ammoniak. I den forbindelse er det værd at fremhæve gylleforsuringsteknologi, der med svovlsyre binder kvælstoffet i gyllen, så fordampningen reduceres.

Forsuringen har ydermere den positive effekt, at det reducerer metanudledningen fra håndtering og opbevaring af gylle. I Danmark er der også udviklet innovative staldsystemer, der foruden et markant reduceret energiforbrug, reducerer udledningen af ammoniak med op mod 91 procent.

For det andet ligger der store potentialer i udviklingen af en cirkulær dansk bioøkonomi. Dansk landbrug kan få en nøglerolle som biomasseleverandør til den grønne omstilling, og vi kan samtidig gavn af, at en række danske klima- og miljøteknologiske virksomheder har globale førerpositioner inden for teknologier, der kan raffinere biologiske ressourcer til biobaserede løsninger.

I Danmark har vi lige nu muligheden for at kombinere flere danske styrkepositioner – klima- og miljøteknologi med grønne ambitioner for landbruget. Det kræver, at vi tænker styrkepositionerne sammen og samarbejder om den kæmpe udfordring, klimakrisen udgør.

Gennem tiden er mælk, sukker, stivelse, korn, kød og fisk er blevet oparbejdet og raffineret: valle til protein, korn til øl, raps til biodiesel og stivelse og sukker til enzymatiske processer for blot at nævne nogle få.

Vi har nu gode muligheder for at videreudvikle en bæredygtig og cirkulær bioøkonomi, hvor vi udnytter vores afgrøder på optimal vis og nyttiggør de forskellige komponenter i biologiske ressourcer til formål, der i mange tilfælde øger værdien af restproduktet som fx lægemidler, kosttilskud, fødevarer, foder, materialer samt restprodukter til energiformål – helst de formål, hvor der ikke er andre bæredygtige alternativer som fx brændstof til fly og skibe.

I bioøkonomien skal rester fra landbrugsproduktion, industrireststrømme, husholdningsaffald mv. tænkes ind i en ny cirkulær bioøkonomiværdikæde, hvor raffineringsteknologier er centrale. Det gælder blandt andet teknologier til fremstilling af genanvendelig bioplastik fra biomasse, udvinding af næringsstoffer fra spildevand, fremstilling af biodiesel og allerede etablerede nordiske produktionsanlæg fx til fremstilling af fornyelsesbart kulstof til danske grønne værdikæder.

Bioøkonomi er en central del af omstillingen af dansk landbrug. Virkeliggørelse af ambitionerne kræver i vores optik, at der som en del af klimahandlingsplanen for landbrug udvikles en dansk national bioøkonomistrategi, der tænker på tværs af værdikæden med udgangspunkt i tilgængelige bioressourcer, danske teknologier til raffinering, omdannelse og udnyttelse til højværdiformål, og at vi sikrer et optimalt resultat i forhold til klima og miljø, når vi behandler affald. Herunder bør bioraffinering af forskellige typer fremmes i form af både forskning og demonstration.

Nye teknologier skal hurtigere ud

Sideløbende med udrulningen af kendte teknologier er det centralt, at der politisk også arbejdes på at forbedre rammerne for innovation, så vi kan høste den fulde gevinst af teknologiske nybrud.

Klima må ikke blive en isoleret dagsorden, for så går vi glip af vigtige synergieffekter. Klimatiltagene i landbruget skal derfor tænkes ind i en bredere grøn dagsorden.

Kun miljøteknologier, der er veldokumenterede og optaget på Miljøstyrelsens teknologiliste, kan komme ud i markedet og gøre nytte. Men optagelse på Miljøstyrelsens teknologiliste er en lang og svær proces, og det betyder en lang tidshorisont, før nye og mere effektive teknologier kan komme i drift og erstatte andre – måske forældede – teknologier.

Dertil kommer, at omkostningerne forbundet med at gennemføre verifikationen er store, og i Dansk Miljøteknologi frygter vi, at små og mellemstore virksomheder decideret afstår fra at udvikle på gode idéer, fordi vejen til markedet er så langt, og at vi på den måde overser et stort potentiale for innovation.

Vi mener, at man med fordel kan se på, om nye effektive miljøteknologier i tilstrækkelig grad fremmes igennem den nuværende dokumentations- og godkendelsesproces. Og vi opfordrer på det kraftigste til, at der etableres en fast støtteordning til verifikation af miljøteknologier, der kan hjælpe med at bære omkostningen. Det er i alles interesse, at nye teknologier kommer ud at virke.

Det er ligeledes vigtigt, at miljøgodkendelser altid revideres i forhold til de nyeste BAT-krav (bedst tilgængelige teknik, red.), så driften overholder de højest mulige udledningskrav. Det skal man gøre i forbindelse med en miljøgodkendelses udløb, ved nyetableringer, ved udvidelser og ændringer generelt. Kun derved kan vi sætte en tilstrækkelig høj standard for et grønt og klimavenligt landbrug.

I Danmark har vi lige nu muligheden for at kombinere flere danske styrkepositioner – klima- og miljøteknologi med grønne ambitioner for landbruget. Det kræver, at vi tænker styrkepositionerne sammen og samarbejder om den kæmpe udfordring, klimakrisen udgør.

Emneord: Landbrug Teknologi Klima Bæredygtighed